

Návrh členov Stálej etickej komisie Súdnej rady Slovenskej republiky na prijatie stanoviska Súdnej rady Slovenskej republiky k zlučiteľnosti výkonu funkcie sudcu s výkonom funkcie v orgánoch pozemkového spoločenstva.

I. Predmet návrhu

Navrhovateľ sa obrátil na Súdnu radu SR so žiadosťou o zaujatie stanoviska § 23 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich (ďalej len zákon o sudcoch) k otázke, či je výkon funkcie sudcu zlučiteľný s výkonom funkcie člena výboru, respektíve člena dozornej rady pozemkového spoločenstva.

II. Východiská právnej úpravy

Podľa § 23 ods. 1 zákona o sudcoch, výkon funkcie sudcu je nezlučiteľný s funkciou v inom orgáne verejnej moci vrátane funkcie predsedu súdnej rady a podpredsedu súdnej rady, so štátnozamestnaneckým pomerom, s pracovným pomerom, s obdobným pracovným vzťahom, s podnikateľskou činnosťou, s členstvom v riadiacom alebo kontrolnom orgáne právnickej osoby, ktorá vykonáva podnikateľskú činnosť, ani s inou hospodárskou alebo zárobkovou činnosťou okrem správy vlastného majetku, vedeckej, pedagogickej, literárnej alebo umeleckej činnosti a okrem členstva v súdnej rade.

Podľa § 3 zákona č. 97/2013 Z.z. o pozemkových spoločenstvách (ďalej len zákon o pozemkových spoločenstvách) spoločenstvo je právnická osoba.

Podľa § 13 ods. 1 zákona o pozemkových spoločenstvách orgánmi spoločenstva sú, okrem iných, aj výbor a dozorná rada.

Podľa § 16 ods. 1 zákona o pozemkových spoločenstvách je výbor výkonným a štatutárnym orgánom spoločenstva. Riadi činnosť spoločenstva a rozhoduje o všetkých záležitostiach, o ktorých to ustanovuje zákon, zmluva o spoločenstve alebo stanovy alebo o ktorých rozhodne zhromaždenie, ak nie sú zverené zákonom iným orgánom spoločenstva.

Podľa § 16 ods. 6 zákona o pozemkových spoločenstvách členovi výboru možno priznať za výkon jeho funkcie odmenu. Výšku odmeny určí zhromaždenie.

Podľa § 17 ods. 1 zákona o pozemkových spoločenstvách dozorná rada kontroluje činnosť spoločenstva a prerokúva sťažnosti jeho členov. Dozorná rada zodpovedá za výkon svojej činnosti zhromaždeniu.

Podľa § 17 ods. 4 zákona o pozemkových spoločenstvách členovi dozornej rady možno priznať za výkon jeho funkcie odmenu. Výšku odmeny určí zhromaždenie.

Podľa § 19 ods. 1 zákona o pozemkových spoločenstvách spoločenstvo na účely podnikania na spoločnej nehnuteľnosti alebo na spoločne obhospodarovaných nehnuteľnostiach, ich spoločného užívania a obstarávania spoločných vecí vyplývajúcich z vlastníctva k nim, vykonáva poľnohospodársku prvovýrobu a s ňou súvisiace spracovanie alebo úpravu poľnohospodárskych produktov, hospodári v lesoch a na vodných plochách.

Podľa § 19 ods. 3 zákona o pozemkových spoločenstvách spoločenstvo môže

vykonávať aj inú podnikateľskú činnosť podľa osobitných predpisov.

III. Posúdenie zlučiteľnosti

Z ustanovenia § 23 ods. 1 zákona o sudcoch vyplýva, že sudca nesmie byť členom v riadiacom alebo kontrolnom orgáne právnickej osoby, ktorá vykonáva podnikateľskú činnosť. Podľa ustanovení § 3 a § 19 zákona o pozemkových spoločenstvách je pozemkové spoločenstvo právnická osoba, ktorá pri hospodárení je oprávnená vykonávať podnikateľskú činnosť (§ 19 zákona o pozemkových spoločenstvách).

Funkcia člena výboru a aj člena dozornej rady pozemkového spoločenstva teda predstavuje výkon funkcie v orgáne právnickej osoby, ktorá je oprávnená vykonávať podnikateľskú činnosť, pričom zákon o pozemkových spoločenstvách s tým aj vyslovene počíta pri hospodárení spoločenstva. Išlo by teda o aktívnu účasť sudcu na riadení (štatutárneho orgánu) alebo kontrole (dozorného orgánu) činnosti subjektu, ktorý má právnu formu právnickej osoby a oprávnenie na podnikanie. Z hľadiska sudcovskej nezlučiteľnosti nie je pritom rozhodujúce v akom rozsahu pozemkové spoločenstvo podniká (alebo či vôbec), ale podstatným je, že ide o právnickú osobu, ktorej zákon priznáva oprávnenie podnikat'.

Vzhľadom k uvedenému sa uplatní zákaz vyjadrený v ustanovení § 23 ods. 1 zákona o sudcoch, z ktorého vyplýva, že sudca nesmie byť členom riadiaceho alebo kontrolného orgánu právnickej osoby, ktorá vykonáva podnikateľskú činnosť alebo je na ňu oprávnená. Sudca pritom nesmie byť zapojený (prostredníctvom štatutárneho alebo kontrolného orgánu) aktívne do podnikateľskej činnosti akejkoľvek právnickej osoby.

Zároveň je potrebné zohľadniť aj princíp nezávislosti a nestrannosti sudcu. Pôsobenie sudcu v riadiacom alebo kontrolnom orgáne subjektu, ktorý hospodári s majetkom, vstupuje do zmluvných a iných právnych vzťahov a môže byť účastníkom súdnych sporov, je v zrejmom rozpore s požiadavkou, aby sudca minimalizoval riziko konfliktu záujmov a pôsobil navonok ako nezávislý a nestranný.

S poukazom na uvedené je bez významu, či člen výboru alebo dozornej rady pozemkového spoločenstva poberá alebo nepoberá za výkon svojej funkcie od pozemkového spoločenstva odmenu.

III. Záver

Na základe uvedeného možno uzavrieť, že výkon funkcie člena výboru pozemkového spoločenstva ako aj výkon funkcie člena dozornej rady pozemkového spoločenstva je nezlučiteľný s výkonom funkcie sudcu.

Výkon vlastníckych práv sudcu ako člena pozemkového spoločenstva bez časti na jeho riadiacich alebo kontrolných orgánoch týmto nie je dotknutý.